

NIEDOBÓR HORMONU WZROSTU – INFORMACJE DLA DZIECI

Co się ze mną dzieje?

Niektóre dzieci, tak jak Ty, rosną wolniej od swoich rówieśników. Nie ma w tym nic złego: po prostu każdy z nas jest inny i dlatego rośnie w swoim tempie. Możesz się bawić ze swoimi kolegami i robić te same ciekawe rzeczy co oni bez względu na to, czy jesteś wysoki, średni, czy niski.

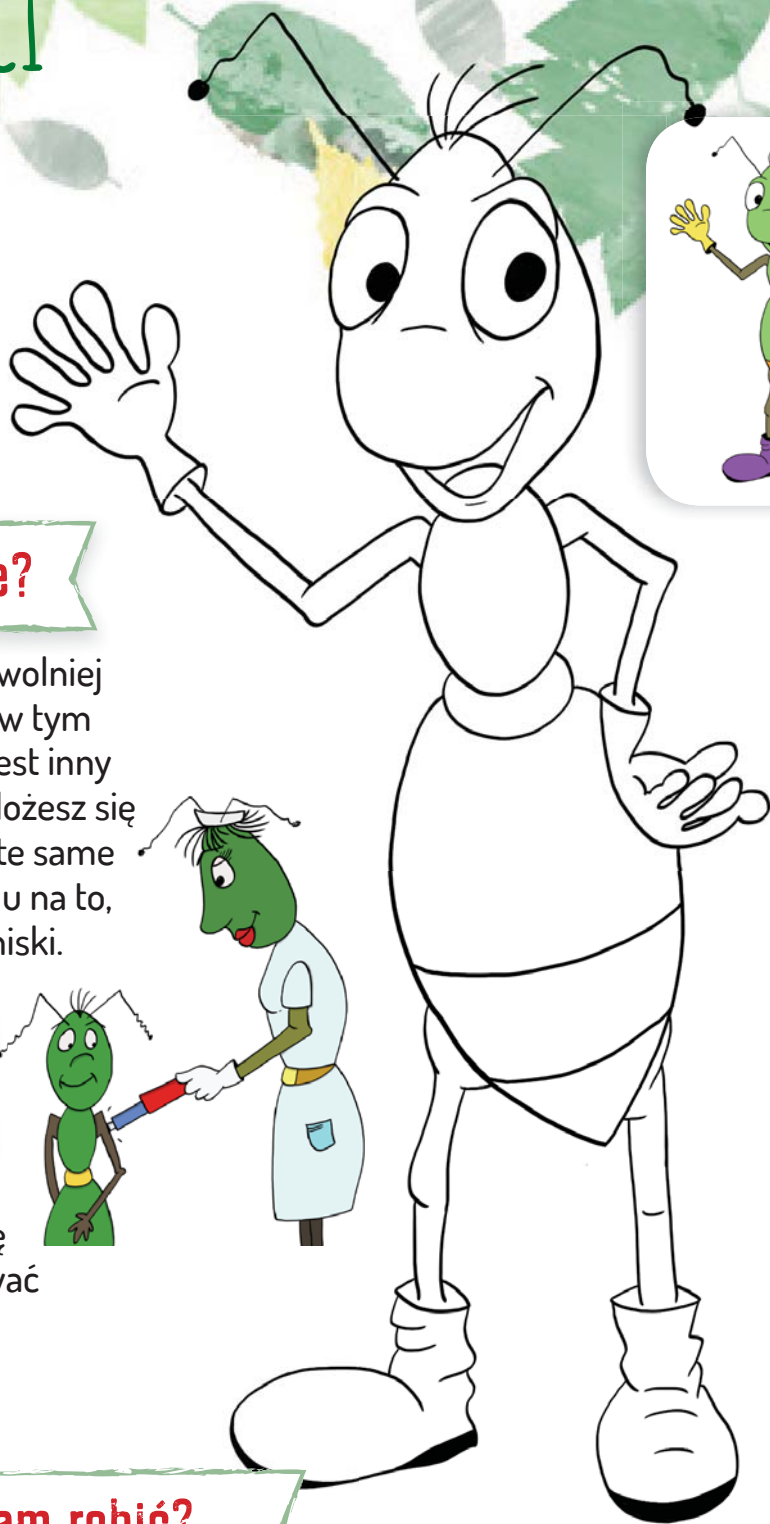
Co teraz będzie?

Aby całe Twoje ciało, czyli Twoje kości i mięśnie, każdego dnia rosło i stawało się coraz silniejsze, codziennie będziesz dostawać małe zastrzyki mocy. Nic się nie martw! To nie boli bardziej niż ukłucie komara!

Co mam robić?

Jeśli chcesz zdrowo rosnać, musisz pamiętać, aby jeść zdrowe rzeczy, uprawiać sport i kłaść się wcześniej spać. Od czasu do czasu odwiedzaj także swojego pana doktora, aby mógł Cię zmierzyć, zważyć i sprawdzić, czy rosniesz tak szybko, jak trzeba.

NIEDOBÓR HORMONU WZROSTU

INFORMACJE DLA RODZICÓW

Kiedy mówimy o niedoborze wzrostu u dziecka?

Aby stwierdzić, czy dziecko rozwija się podobnie do swoich rówieśników, nosimy na odpowiednie siatki centylowe – osobne dla każdego parametru, a także dla chłopców i dziewczynek – wyniki pomiarów wzrostu, masy ciała, i obwodu głowy.

Z niedoborem wzrostu mamy do czynienia wtedy, gdy wzrost badanego dziecka utrzymuje się poniżej normy, czyli jest niższy od średniego wzrostu dla danego wieku i płci o 2 odchylenia standardowe (-2 SDS). Na siatce centylowej wzrostu ten pomiar jest umiejscowiony poniżej najniższej linii (3 centyli).

Większość dzieci urodzonych jako za małe w stosunku do wieku ciążowego dogania swoich prawidłowo rosnących rówieśników w pierwszych 3 latach życia (tzw. zjawisko *catch-up growth*).

Należy pamiętać, że większość dzieci zbyt niskich w stosunku do średniej dla swojego wieku nie cierpi na żadne choroby. W takich przypadkach mówimy, że mamy do czynienia ze zdrowym niskim dzieckiem.

Podwzgórze

Mózg

Przysadka mózgowa

Płata przedni przysadki

Płata tylny przysadki

Co to jest niedobór hormonu wzrostu i jakie są jego przyczyny?

Uczęści dzieci za niedobór wzrostu odpowiada obniżone stężenie hormonu wzrostu we krwi lub jego niewłaściwe działanie.

Hormon wzrostu (somatotropina) jest białkiem produkowanym przez przysadkę mózgową, czyli niewielki narząd położony przy podstawie mózgu połączony z podwzgórzem (tą częścią mózgu, która pomaga regulować pracę przysadki).

Jeżeli przysadka lub podwzgórze nie są prawidłowo zbudowane albo zostały uszkodzone, przysadka może nie wydzielać wystarczającej ilości hormonu wzrostu, czego efektem jest niedobór wzrostu. Niekiedy przyczyną zaburzeń wzrastania jest częściowy przejściowy niedobór hormonu wzrostu. Istnieje wiele nieprawidłowości genetycznych prowadzących do niedoboru hormonu wzrostu. Mogą one być dziedziczne od jednego lub obojga rodziców albo powstawać już w organizmie dziecka. Często nie udaje się zidentyfikować przyczyny nieprawidłowego wydzielania hormonu.

Jak diagnozuje się niedobór hormonu wzrostu?

W pierwszej kolejności należy nakreślić krzywą wzrastania na siatce centylowej.

Trzeba też wykluczyć potencjalne przyczyny niedoboru wzrostu:

- zespoły genetyczne, zaburzenia budowy lub funkcji kośćca
- nieprawidłową pracę nerek, wątroby, serca
- zaburzenia wchłaniania jelitowego, w tym celiakię
- niedoczynność tarczycy.

Następnie w warunkach szpitalnych wykonuje się badania krwi – przeprowadza się testy oceniające wydzielanie hormonu wzrostu.

Innym z potrzebnych badań jest prześwietlenie nadgarstka w celu określenia wieku kostnego.

Jeśli w badaniach niedobór hormonu wzrostu zostanie potwierdzony jako przyczyna niskorosłości, konieczne będzie także obrazowanie przysadki i podwzgórza za pomocą rezonansu magnetycznego.

Czy niedobór hormonu wzrostu można leczyć?

Metodą leczenia jest podawanie ludzkiego rekombinowanego hormonu w postaci podskórnych zastrzyków robionych codziennie wieczorem. W ten sposób naśladuje się naturalny rytm wydzielania hormonu wzrostu. Leczenie prowadzi się zwykle przez kilka lat, ale pierwsze rezultaty można zauważyć już po 3–4 miesiącach.

Dla osiągnięcia prawidłowego wzrostu ostatecznego istotne jest, aby rozpocząć leczenie odpowiednio wcześnie.

Należy pamiętać, że nawet jeśli leczenie prowadzone jest właściwie, nie każdy organizm odpowie na nie poprawą szybkości wzrastania.

W Polsce bezpłatne leczenie preparatem hormonu wzrostu dostępne jest w ramach programów lekowych dla dzieci niskorosłych:

- z somatotropinową niedoczynnością przysadki (niedoborem hormonu wzrostu)
- urodzonych jako zbyt małe w stosunku do czasu trwania ciąży (niedoganiające wzrostowo rówieśników)
- z zespołem Turnera (dziewczynki)
- z przewlekłą niewydolnością nerek
- z zespołem Pradera-Williego (niezależnie od wzrostu).